

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 115/2018-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 9. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED] [REDACTED] zastúpeného advokátom Mgr. Stanislavom Hutňanom, Moskovská 18, Bratislava, vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SžI 2/2016 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 22. mája 2017 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných

prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 5 S 181/2013 (ďalej len „napadnuté konanie krajského súdu“) a postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 6 SŽi 2/2016 (ďalej len „napadnuté konanie najvyššieho súdu“).

Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal 17. júla 2013 krajskému súdu žalobu o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“) č. k. 34441/2013-23-II z 30. mája 2013. Označeným rozhodnutím bolo potvrdené rozhodnutie ministerstva o nevyhovení žiadosti sťažovateľa o sprístupnenie informácie podľa zákona č. 211/2000 Z. z. o slobodnom prístupe k informáciám a o zmene a doplnení niektorých zákonov (zákon o slobode informácií) v znení neskorších predpisov. Sťažovateľ vo svojej žiadosti žiadal o sprístupnenie informácie, ktorá spočívala v písomných pripomienkach Slovenskej republiky v prejudiciálnom konaní C-496/12 Spoločenstva vlastníkov bytov Myjava proti Podtatranskej vodárenskej prevádzkovej spoločnosti, a. s.

Sťažovateľ k priebehu konania pred všeobecnými súdmi uviedol: *«Dňa 17. 07. 2013 podal sťažovateľ žalobu Krajskému súdu v Bratislave (ďalej aj ako „KS BA“) na preskúmanie zákonnosti rozhodnutia Ministerstva spravodlivosti SR zo dňa 30.05.2013 so spis. zn.: 34441/2013-23-11...»*

Dňa 08. 08. 2014 sťažovateľ oznámil KS BA zmenu svojho právneho zástupcu...

Dňa 19. 08.2014 bolo sťažovateľovi doručené uznesenie KS BA zo dňa 06. 08. 2014, ktorým zamietol návrh žalovaného na spojenie vecí. Dňa 25. 10. 2014 bolo sťažovateľovi doručené odvolanie žalovaného k predmetnému uzneseniu, ku ktorému sa vyjadril vyjadrením zo dňa 04. 11. 2014.

Dňa 03. 02. 2015 podal sťažovateľ KS BA návrh na prerušenie konania podľa ust. § 109 ods. 1 písm. b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej ako „OSP“). O tomto (procesnom) návrhu sťažovateľa

rozhodol KS uznesením zo dňa 10. 02. 2016, teda po vyše roku od podania (procesného) návrhu sťažovateľa. Voči predmetnému uzneseniu podal sťažovateľ dňa 06. 04. 2016 odvolanie...

O odvolaní sťažovateľovi voči uzneseniu KS BA zo dňa 10. 02. 2016 rozhodol Najvyšší súd SR (ďalej ako „NS SR“) uznesením zo dňa 26. 10. 2016, ktoré bolo KS BA doručené dňa 28. 11. 2016. Od 28. 11. 2016 KS BA vo veci nevykonal žiadny úkon a konanie stále prebieha.»

Sťažovateľ tvrdí, že ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nie je jeho vec právoplatne skončená a že v nej krajský súd i najvyšší súd spôsobili zbytočné prietahy.

Sťažovateľ ústavný súd žiada, aby nálezom takto rozhodol:

„1. Sťažnosti [REDAKOVANÉ] sa vyhovuje.

2. Základné právo [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru, postupom Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod spis. zn.: 5 S/181/2013 a postupom Najvyššieho súdu SR v konaní vedenom pod spis. zn.: 6 Sži/2/2016, porušené bolo.

3. Krajskému súdu v Bratislave prikazuje v konaní vedenom pod spis. zn.: 5 S/181/2013 konať bez zbytočných prietahov.

4. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 2 500 EUR (slovom dve tisíc päťsto eur), ktoré mu je Krajský súd v Bratislave povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. [REDAKOVANÉ], priznáva finančné zadosťučinenie vo výške 500 EUR (slovom päťsto eur), ktoré mu je Najvyšší súd SR povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

6. [REDAKOVANÉ], sa priznávajú trovy konania/právneho zastúpenia...“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí senátu bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Ústavný súd konštatuje, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov a právom na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru niet zásadnejších rozdielov, a preto aj vzhľadom na skutočnosť, že ústavný súd vo svojej rozhodovacej činnosti rešpektuje a vychádza z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno ich namietané porušenie posudzovať v rámci predbežného prerokovania sťažnosti spoločne.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Samotným prerokovaním veci na súde alebo na inom štátnom orgáne sa právna neistota neodstráni. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty dochádza v zásade až právoplatným rozhodnutím súdu alebo štátneho orgánu. Preto na naplnenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nestačí, aby štátne orgány vec prerokovali, prípadne vykonali rôzne úkony bez ohľadu na ich počet (napr. I. ÚS 10/98, III. ÚS 224/05).

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie s'ťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06). Ústavný súd už vo svojich predchádzajúcich rozhodnutiach tiež vyslovil, že zjavná neopodstatnenosť s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čl. 6 ods. 1 dohovoru) môže vyplývať aj z toho, že porušenie tohto základného práva sa namieta v takom konaní pred všeobecným súdom, ktoré z hľadiska jeho druhu a povahy netrvá tak dlho, aby sa dalo uvažovať o zbytočných priet'ahoch (napr. IV. ÚS 343/04, III. ÚS 59/05, I. ÚS 455/2014).

Z judikatúry ústavného súdu ďalej vyplýva, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné priet'ahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku, ale s'ťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

1. Namietané porušenie práv sťažovateľa postupom krajského súdu v napadnutom konaní

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom krajského súdu v napadnutom konaní.

Ústavný súd po vyžiadaní si príslušného súdneho spisu preskúmal priebeh napadnutého konania krajského súdu a konštatuje, že z ústavnoprávneho hľadiska napadnuté konanie ako celok, aj keď bolo poznačené krátkymi obdobiami nečinnosti, vzhľadom na okolnosti daného prípadu, predovšetkým na to, čo je pre sťažovateľa „v stávke“, nevykazuje taký stupeň intenzity, ktorý by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol založiť kvalifikovaný záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. jeho práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd v nadväznosti na uvedené poukazuje skutočnosť, že krajský súd nebol vo veci sťažovateľa nečinný, ako to sťažovateľ vo svojej sťažnosti pred ústavným súdom namieta.

Krajský súd totiž v napadnutom konaní rozhodol uznesením č. k. 5 S 181/2013-26 zo 6. augusta 2014 o návrhu žalovanej na spojenie vecí a uznesením č. k. 5 S 181/2013-48 z 10. februára 2016 o sťažovateľovom podanom návrhu na prerušenie konania. Proti označenému uzneseniu krajského súdu o zamietnutí návrhu sťažovateľa na prerušenie konania podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd uznesením sp. zn. 6 SžI 2/2016 z 26. októbra 2016 tak, že uznesenie krajského súdu potvrdil. K obdobiu, keď sa súdny spis nachádzal na najvyššom súde na účel rozhodnutia o sťažovateľom podanom odvolaní (30. jún 2016 až 28. november 2016), ústavný súd konštatuje, že krajský súd v tom čase nemohol ovplyvniť dĺžku napadnutého konania, a preto toto obdobie nebolo možné pripočítať na jeho ťarchu (napr. II. ÚS 923/2016). Krajský súd následne

na pojednávaní 20. júna 2017 vo veci samej rozhodol rozsudkom č. k. 5 S 181/13-73 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol. Dňa 7. septembra 2017 podal sťažovateľ proti označenému rozsudku kasačnú sťažnosť, o ktorej najvyšší súd k dnešnému dňu právoplatne nerozhodol.

Ako už bolo uvedené, nie každý prietah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03). Pojem „zbytočné prietahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne. V prípade, keď ústavný súd zistí, že charakter postupu všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prietahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, môže sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú (napr. I. ÚS 17/01, I. ÚS 41/01, I. ÚS 57/01, IV. ÚS 221/05).

Vzhľadom na uvedené ústavný súd túto časť sťažnosti odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

2. Namietané porušenie práv sťažovateľa postupom najvyššieho súdu v napadnutom konaní

Pokiaľ ide postup najvyššieho súdu v napadnutom konaní, ústavný súd dáva do pozornosti, že najvyšší súd vo veci sťažovateľa koná ako súd odvolací, úlohou ktorého je posúdiť vecnú správnosť odvolaním napadnutého rozhodnutia súdu prvej inštancie, preto najvyšší súd v zmysle právnej úpravy zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) platnej do 30. júna 2016 spravidla nevykonáva vo veci procesné úkony (§ 213 OSP) a ani nie je povinný nariadiť pojednávanie (§ 214 OSP). Podľa právnej úpravy platnej od 1. júla 2016 je postup konajúceho súdu upravený v § 383, § 384 a § 385 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov. Uvedené však (aj vzhľadom na predmet konania) nevyhnutne neznamená, že odvolací súd je v odvolacom konaní „úplne“ nečinný, ako to tvrdí sťažovateľ (III. ÚS 489/2015, III. ÚS 421/2017).

V súvislosti s touto časťou sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné poukázať aj na svoj právny názor tvoriaci súčasť jeho ustálenej judikatúry (napr. II. ÚS 12/01, IV. ÚS 61/03, IV. ÚS 205/03, I. ÚS 16/04), podľa ktorého ochranu základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (a tiež právu podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany (doručenia sťažnosti ústavnému súdu) porušovanie označeného základného práva príslušným orgánom verejnej správy ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď bola sťažnosť ústavnému súdu doručená, už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavný súd sťažnosť v zásade odmieta ako zjavne neopodstatnenú (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je totiž to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza z princípu, podľa ktorého sťažnosť zohráva aj významnú preventívnu funkciu, a to ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo, aby sa v porušovaní základných práv ďalej nepokračovalo (napr. IV. ÚS 104/03, IV. ÚS 73/05).

Z okolností tohto prípadu vyplýva, že v čase doručenia sťažnosti ústavnému súdu (22. mája 2017) už najvyšší súd o odvolaní podanom sťažovateľom rozhodol, a to uznesením sp. zn. 6 SŽi 2/2016 z 26. októbra 2016, ktoré nadobudlo právoplatnosť 29. decembra 2016. Už uvedené samo osebe postačuje na to, aby ústavný súd dospel k záveru, že túto časť sťažnosti je s odkazom na citovanú judikatúru pri predbežnom prerokovaní potrebné odmietnuť v súlade s § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené časť sťažnosti smerujúcu proti postupu najvyššieho súdu v napadnutom konaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími požiadavkami sťažovateľa nezaoberal, pretože rozhodovanie o nich je podmienené vyslovením porušenia základného práva alebo slobody, k čomu v danom prípade nedošlo.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 9. februára 2018